

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שרות ההדרכה והמקצוע - שה"מ
המחלקה לכלכלת היצור

הארגון לחקלאות ביולוגית אורגנית
בישראל

תחשיבי השקעות במטעים אורגניים מהקמה ועד פוריות מלאה

אבי סלמון

מדריך כלכלת היצור מחוז הצפון

נרי יצחקי

רכז מטעים, הארגון לחקלאות אורגנית

מרץ 2008

הערה חשובה:

החברת כוללת נתונים נורמטיביים לגידולים השונים.

לאור השונות הגדולה בין המגדלים ולאור השונות הגדולה בין אזורי גידול שונים, חובה על כל מגדל לבצע התאמה אישית של נתונים בתחשיב לפני קבלת החלטות אשר קשורות בגידול.

מומלץ להשתמש בקובצי אקסל שמאפשרים התאמה אישית של הנתונים לתנאי השטח המיועד.

חברת זאת לא מתיחסת להסבת שטחים קונבנציונליים לאורגניים. מי שמעוניין בהסבה כזאת צריך להכין תחשיב פרטני שמתאים לשטח הרלוונטי.

את התחשיבים אפשר לרכוש גם בטבלאות אקסל ולערוך שינויים והתאמות ע"פ נתוני המגדל.

כל תחשיב כולל את טבלאות הבאות:

1. תחשיב מפורט שכולל סעיפי הכנסות והוצאות
2. טבלת סיכום כלכלי, שכוללת את מדדי הרוויות הכלכלית, ותזרים המזומנים לתחשיב
3. טבלאות רגישות הרווח לשינוי מחיר התוצרת, ושינוי היבול לדונם בשנת ניבה.

הנחות יסוד:

קיים המטע: 20 שנה מיום הנטיעה
ריבית שנתית להיוון 7%
שונות ובלתי צפוי מראש 2.5% על סך ההוצאות

חברת זאת כוללת תחשיבים להקמת מטעים בענף הפיירות האורגניים, ענף ההולך ומתפתח בישראל.
באנו את תחשיבי הגידולים המובילים והבולטים אשר מיצגים את הענף ואשר תוצרתו משווקת בשוק המקומי וליצוא.

מטרת החוברת: כלי עזר למגדלים לקבלת החלטות כדאיות נטיעה וכדאיות גידול במטעים אורגניים. לכל תחשיב מצורפות טבלאות רגישות אשר מספקות מידע כלכלי למגוון רחב של מחירי פרי יבולים בשנת ניבה. בעזרת טבלאות הרגישות כל אחד יכול לבחון מגוון של תרחישים כלכליים וחקלאיים.

התחשיב נבנה על סמך הידע המקצועי ושיטות הממשק העדכניות בגידולים. חשוב להדגיש כי הנתונים מבוססים על מספר מועט של מטעים, ונתוני ההכנסות וההוצאות משתנים בקיצוניות משנה לשנה. זה בניגוד לתחשיבים קונבנציונליים בהם הידע המצטבר מוצק יותר.
נראה שלנוכח התפתחות הענף והשינויים הרבים המתחוללים בשוק יהיה צורך לעדכן את התחשיבים בתכיפות גבוהה יחסית.

שתיילים: לפי מחיר ידוע, ומרווחי נטיעה מומלצים.

הזנה: התחשיב בנוי על המלצת שה"מ, כאשר החומרים חושבו ביחדות הזנה כלומר כמות של 1 ק"ג דשן צרף לדונם.

עבודה: ניהול ענף 580 ש"ח ליום עבודה
עובדים קבועים (צוות קבוע) 270 ש"ח ליום עבודה
עובדים תאילנדים וזמניים אחרים 180 ש"ח ליום עבודה

מים: התחשיב בנוי על כמויות מים ע"פ המלצת מדריכי שה"מ.
בגידולים בחוברת זאת נלקח בחשבון השקעה בחיפוי קרקע לחיסכון במים
וחיסכון בימי עבודה בעישוב. ההנחה היא שהחיפוי מאפשר חיסכון של
20% בכמות המים יחסית לגידול ללא חיפוי
במחיר 1.40 ש"ח למ"ק מים

קטיף: עלות קטיף מיון ואריזה חושבה ע"פ הספק ימי עבודה לטון, ובמחיר של 180 שח ליום עבודה.

מחיר הפרי: בחוברת תחשיבים זו מחירי הפרות הם מחירים סיטונאים בניכוי עמלת הסיטונאי. ולכן בגוף התחשיב חייבנו את העלויות אשר קשורות בטיפול בפרי, כגון: חומרי אריזה, עבודה במיון ואריזה, עלויות בית אריזה ועלויות קירור.

הכנות נטיעה: בכל התחשיבים הנחנו נטיעה על שטח בור. בחלקה משונטעת יש להוסיף הוצאת חיטוי קרקע וזיבול אורגני אשר לא נכנסו לתחשיב עצמו. יתכן חיסכון מסוים במערכת השקיה.

מיכון: מחירון שעתי לפי 80% ממחירון ארגון עובדי הפלחה ינואר 2008.
מחירון קבלני (לדונם) לפי 60% מהמחירון. הסיבות לכך שלא חייבנו במחיר המלא הן:

- א. קיזוז רוח אשר גלום במחיר.
- ב. קיזוז עלות מעיל הציוד. עלות מפעילי מיכון נרשם בנפרד בהוצאות עבודה.

עלות סעיפי המיכון כוללת את עלות השימוש בכלים וכן את עלות החזר ההון.

הוצאות כלליות: ההוצאות בגין טרקטור, רכב ענף, משרדיות וניהול קשורות לגודל המטע, בחוברת זו חילקנו את הגידולים לשלוש רמות.

רמה ג	רמה ב	רמה א	
שטח בדונם	150 דונם	250 דונם	400 דונם
רכב ענף	200 שח	120 שח	75 שח
טרקטור	67 שח	40 שח	25 שח
משרדיות	40 שח	25 שח	15 שח
אגרות ויעוץ	60 שח	35 שח	20 שח
הגידולים	אגס אפרסק אפרסמון בננה נקטרינה משמש שזיף תפוח	אבוקדו אשכולית אדומה מנגו כרם מאכל כרם יין רימונים תמרים מגהול	זית חוחובה

מדדי רווחיות:

יתרה שנתית (תזרים מזומנים שנתי) – יתרה זאת לא כולל עלות החזר
הון נטיעה.

ערב נוכחי נקי – של היתרות השנתיות – 20 שנות קיים, 7% ריבית שנתית להיוון

תרומה שנתית ממוצעת – פריסה של ערך נוכחי נקי על פני 20 שנה. מדד זה מאפשר השוואה בין גידולים שונים בעלי תקופת גידול שונה.

תזרים מזומנים מצטבר – מציג את היתרה השנתית בחשבון הגידול בסוף כל שנה

שנת איזון – השנה בה התזרים המצטבר הופך חיובי. כלומר הגידול גמר לשלם את ההלוואות שהתקבלו עבור ההשקעה בנטיעה בשלוש השנים הראשונות של חיי המטע

שעור תשואה פנימי – הריבית שהפחייקט משלם למגדל עבור ההון העצמי המושקע בנטיעה

נקודת איזון למחיר מים (= תרומה רב שנתית למ"ק המים) – מדד זה מאפשר להשוות בין גידולים שנתיים וגידולים רב שנתיים לגבי התרומה שלהם למק מים. מחיר מים זה יאפס את הערך הנוכחי של התחשיב.

זאת חוברת שניה בסידרה שמעדכנת את הנתונים מחוברת דומה שיצאה לאור ביולי 2003

חוברת זאת כוללת גם תחשיבים נוספים שלא הופיעו בחוברת הקודמת

הבעת תודה:

אנו מודים לכל המגדלים אשר תרמו רבות להפקת חוברת זאת.

אפשר לרכוש קובצי Excel אשר כוללים את כל התחשיבים אשר בחוברת זאת, לצורך התאמה אישית במחיר של 100 שח.

להזמנות:

אבי סלמון, משרד החקלאות קריית שמונה

050-6241501

avisal@shaham.moag.gov.il